

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/z-milosci-do-matki/165403,BI-Matka-Elzbieta-Roza-Czacka-18761961.html>
06.05.2024, 16:58

Bł. Matka Elżbieta Róża Czacka (1876-1961)

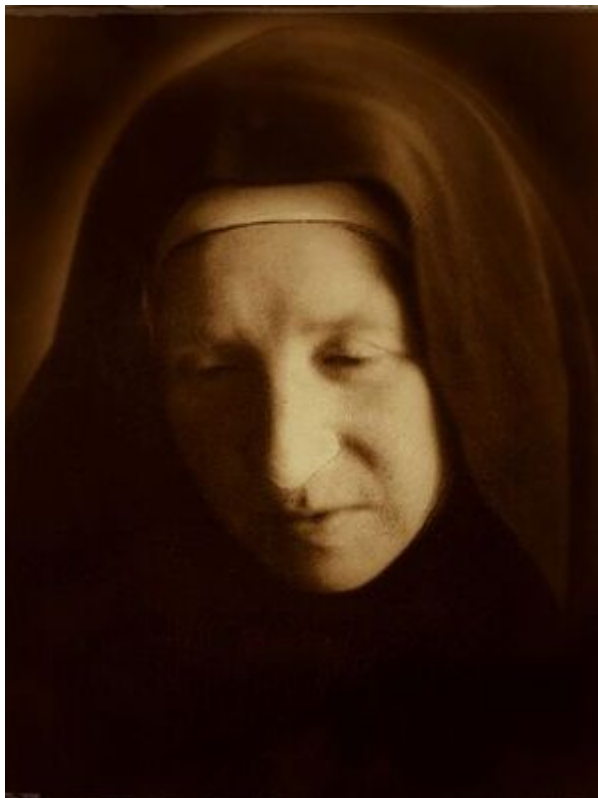
Bł. Matka Elżbieta Róża Czacka (1876-1961)

Założycielka i prezes Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi, krzewicielka polskiej tyflogologii, założycielka Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża oraz błogosławiona Kościoła katolickiego, beatyfikowana 12 września 2021 roku razem z kard. Stefanem Wyszyńskim, Prymasem Tysiąclecia.

Całe życie Matki Czackiej to służba. Wielu przodków Róży Czackiej było ludźmi zasłużonymi dla Polski. Jej pradziad, Tadeusz Czacki, był założycielem Liceum Krzemienieckiego, a stryj Włodzimierz osobistym sekretarzem papieża Piusa IX, doradcą Leona XIII i nuncjuszem papieskim w Paryżu. Róża była świetnie wykształcona, znała kilka języków, jako dziedziczka wielkiego majątku mogła być doskonałą partią. Upadek z konia całkowicie zmienił jej życie, zaczęła tracić wzrok.

Postanowiła poświęcić się niewidomym. Poznała alfabet Braille'a, zaczęła jeździć po świecie, żeby zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami tyflogologii – nauki o niewidomych. W czasie pierwszej wojny światowej wybrała drogę powołania do życia w zakonie. W 1917 złożyła śluby wieczyste w zakonie św. Franciszka. Rok później zostało zatwierdzone założone przez nią Zgromadzenie Zakonne Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża, powołane do służby ludziom ociemniałym i do wynagradzania za duchową ślepotę świata.

W 1910 r. wyłącznie z funduszy własnych Róża Czacka założyła schronisko dla niewidomych w Warszawie: ociemniałe kobiety uczyły się tam alfabetu Braille'a, zdobywały też praktyczne umiejętności wyplatania koszyków. W następnym roku schronisko stało się już Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi. Matka Czacka była w Polsce pierwszą osobą, która rozpoczęła zakrojoną na szeroką skalę systemową opiekę nad niewidomymi. Założyła również szkołę powszechną, ochronkę, bibliotekę, prowadziła warsztaty, gdzie osoby ociemniałe zdobywały praktyczne umiejętności, założyła również dom opieki dla starszych

ociemniałych kobiet. Prowadziła ponadto warsztaty zawodowe dla ociemniałych mężczyzn.

W podwarszawskich Laskach Matka Róża Czacka stworzyła ośrodek pomocy ociemniałym, gdzie w 1926 r. po raz pierwszy spotkała Stefana Wyszyńskiego, przyszłego prymasa. W czasie II wojny światowej Stefan Wyszyński, na prośbę Róży Czackiej, zajął się w 1940 r. grupą niewidomych dziewcząt w filii ośrodka dla ociemniałych w Kozłowie i Żułowie. W 1942 r. ks. Wyszyński został kapelanem w ośrodku dla ociemniałych w Laskach. Kiedy wybuchło powstanie warszawskie, razem z Matką Czacką nieśli pomoc powstańcom.

Wniosła ogromny wkład w rozwój tyflogii (nauki o niewidomych), przez prezydenta Wojciechowskiego została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za działalność na rzecz niewidomych, Ignacy Mościcki wręczył jej Złoty Krzyż Zasługi, natomiast prezydent Lech Kaczyński pośmiertnie odznaczył ją Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski.